Krajané ve Frankfurtu – „Naši vnuci neumí česky," stěžovali si lidé. Tak vznikla česká školka

Česky mluví, e-mail ale nenapíší

Děti českých krajanů ve Frankfurtu se od minulého víkendu mohou učit svůj mateřský jazyk. Připravují se i kurzy pro dospělé. O tom, že založit českou školku není jednoduché, se přesvědčila **Kateřina Spiess-Velčovská**.

JUDITA MATYÁŠOVÁ

Hravá čeština. Děti se ve školce učí češtinu hravou formou. Na hodinách kreslí i zpívají. FOTO HANA SPIJKERS

Kateřina Spiess-Velčovská

- Absolventka Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, obor marketingová a sociální komunikace.
- Od roku 2002 žije ve Frankfurtu nad Mohanem, kde působí především v oblasti marketingu.
- Založila Českou školu pro děti z českých a bilingvních rodin.

LN Co vás přivedlo do Německa?

Pracovala jsem jako produkční na volné noze v médiích. Při práci jsem se seznámila se svým budoucím manželem a odstěhovala se za ním do Frankfurtu.

LN Kde se vzala myšlenka založit Českou školu?

Frankfurt je multikulturní město, je zde hodně komunitních center, ale žádné pro Čechy. Žije tu skupina Čechů, generace osmašedesátníků, ale jsou dost uzavření. Hledala jsem něco pro nás, jak se říká Husákovy děti. Máme už trochu jiné zájmy a potřeby. Před pěti lety jsem potkala Hanu Spijkers a zorganizovaly jsme prohlídku katedrály v češtině. Přišli lidé starší generace a řekli nám, že jejich vnuci neumí česky. To byl jeden z prvních impulzů k založení školky.

LN Ve světě již existuje Česká škola bez hranic, má pobočky v Berlíně, v Mnichově, v Paříži. Pokoušeli jste se je kontaktovat?

Ano, je to přesně směr, kterým chceme jít. Ze začátku jsem neměla představu, kolik dětí se může přihlásit. Kolegové ze zahraničí mi říkali: Napoprvé to bude deset patnáct dětí. Podle statistik jsem zjistila, že ve Frankfurtu a okolí je tisíc dětí, které mají někoho z rodiny z Čech. Řekla jsem si, že to prostě musíme zkusit. Zorganizovali jsme kampaň a modlili se, aby se někdo přihlásil. Na první setkání v prosinci 2010 přišlo čtyřicet rodičů. A začátkem ledna už jsem měla padesát přihlášek.

LN Co jste museli zařídit, aby školka vznikla?

Nejdřív jsem musela sehnat aspoň sedm lidí, abych mohla založit spolek a my mohli fungovat jako organizace. Pak jsem hledala a našla prostory přímo v centru. Jsou to prostory pro zájmové organizace, ovšem za komerční nájem. Největší problém byly paradoxně děti. Poslala jsem informace do místních médií, ale nemělo to žádný ohlas. Nakonec jsem se ptala maminek a řekly mi, že nejvíc sledují české weby o rodině. Obeslala jsem je a zafungovalo to. Pomohlo i České centrum v Berlíně, na jejich webu jsme zveřejnili výzvu. Pro výběr učitelů bylo jasné kritérium: rodilý mluvčí s pedagogickým vzděláním a ochotný dělat skoro zadarmo.

LN Jak vyučování probíhá?

Scházíme se každou sobotu, program je čtyřhodinový. Vyučování je rozdělené do skupin po patnácti dětech. S každým dítětem je v hodině jeho rodič. Snad se časem podaří udělat paralelní třídy. Teď když přijde maminka a má dvě děti různého věku, s jedním je v hodině a druhé musí čekat. O něj se stará odborný asistent, hraje s ním různé hry. Metodiku výuky nám zpracovala česká učitelka, která tu žije a má zkušenosti s integrací cizojazyčných dětí do kolektivu. U nás jsou děti z českých rodin, ale také vnuci osmašedesátníků, kteří češtinu slyší skoro poprvé. A pak děti z bilingvních rodin. Některé české maminky mají problém vysvětlit v rodině manžela, proč má i jejich dítě mluvit česky. Angličtina je užitečná, ale čeština?

LN Z čeho činnost financujete?

Pracujeme jako dobrovolníci, nad rámec našeho běžného zaměstnání. Rodiče platí příspěvek na pronájem. Našim profesionálním učitelům můžeme platit jen symbolicky. Hodně by nám pomohlo, kdybychom měli podporu od českých firem, chceme ukázat, že jejich výrobky jsou kvalitní. Potřebujeme nejrůznější pomůcky pro školky a pro školu. Od plastelíny až po dětské knížky, na podzim totiž chceme založit českou dětskou knihovnu.

LN Jaké máte další plány?

Teď musíme hlavně rozjet školku a od září otevřeme školu pro děti do patnácti let. Připravujeme kurzy pro dospělé. Zjistili jsme, že jsou tady lidé kolem třicítky, kteří tu žijí od útlého věku. Rodiče s nimi mluvili česky, ale psát ani číst česky je nenaučili. Jeden tatínek, manažer pro mezinárodní síť hotelů, přijel pracovat do Prahy. Mluvil bezchybně, ovšem esemesku či e-mail v češtině bez asistentky nezvládl.

LN Co je pro vás největší překvapení?

Ohromná podpora od rodičů, kteří naše aktivity vnímají tak, že to děláme nejen pro jejich děti, ale i pro ně. Chodí mi nadšené e-maily, některé velmi dojemné. Nedávno mi psala jedna paní, rodiče s ní utekli, když jí bylo pár let. Po revoluci přijela do Čech a cítila, jak jí ty roky dětství chybí. Nezná naše pohádky ani český humor. Když teď chodí se svým dítětem do naší školky, je to, jako by si to své dětství konečně prožila, sama za sebe.

Učí se v cizině, jednou za rok přijedou do ČR

PRAHA První Českou školu bez hranic (ČŠBH) založila v roce 2003 Lucie Slavíková-Boucher, když zjistila, že v Paříži neexistuje místo, kde by se děti českých krajanů mohly učit češtinu. Z prvotního nápadu vznikla postupně celá síť v řadě evropských metropolí (Londýn, Curych, Brusel, Berlín). Nyní se chystá pilotní projekt v Buenos Aires. Všechny školy fungují na dobrovolnické bázi. Vyučování vedou kvalifikovaní pedagogové a probíhá většinou o víkendech.

Hlavním cílem škol je zajištění výuky dětí ve věku od 18 měsíců do 15 let, které vyrůstají ve vícejazyčném prostředí. Pro toto specifické vzdělávání byla vytvořena metodika, která zahrnuje výuku češtiny, ale také aktivity z hudební a výtvarné výchovy i kapitoly z českého dějepisu. Metodika je v souladu s Rámcovým programem ministerstva školství.

Dlouholetým problémem Českých škol bez hranic je, že nejsou zařazeny do českého vzdělávacího systému. Vzdělání, které poskytují, tedy není v České republice uznáno. Tato situace komplikuje život rodinám s dětmi, které žijí v zahraničí. Nyní musí být děti z těchto rodin zapsány na české kmenové školy a jednou za rok musí přijet do Česka na rozdílové zkoušky. Školy usilují o to, aby bylo jejich vyučování akreditováno. „Novela školského zákona zjednoduší povinnosti spojené s uznáváním školní docházky v zahraničí. Ministerstvo školství podpoří činnost českých škol v zahraničí pomocí Programu podpory českého kulturního dědictví," sdělila LN Jana Holíková z tiskového oddělení ministerstva školství. ju

60 stran časopis nejen na víkend

Violoncellistka Dominika Hošková

najdete již v pátek v LN

Jiřina Jirásková slaví osmdesáté narozeniny

Úplný seznam zkratek a slangových výrazů, které naši -náctiletí používají při chatování na internetu

Hradní architekt Bořek Šípek představuje svůj projekt veřejného domu

Program TV na celý týden + **Sloupky osobností:** Zaoralová • Bosák • Radůza • Fenič • Kačer • Franz

Hitler jako trumf karetní hry. Začíná vyšetřování

V Německu se pod drobnohled úřadů dostala karetní hra, ve které se kromě dalších diktátorů objevuje i nacistický vůdce Adolf Hitler s hákovým křížem.

PETR JANOUŠEK

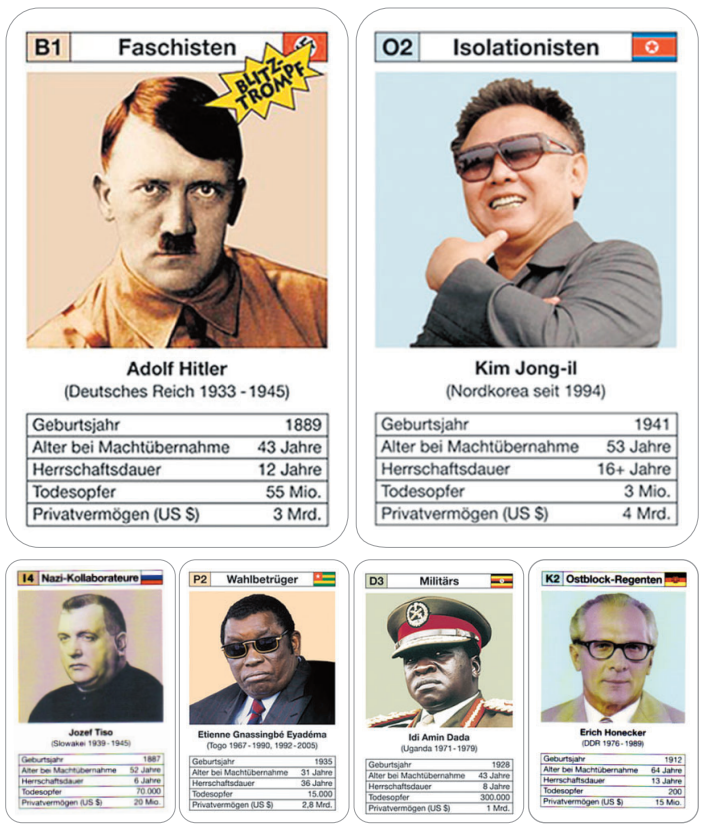

Na kartě je uvedený rok narození, věk v jakém tyran převzal moc, délka vlády, počet obětí i výše majetku. Kromě Hitlera je vyobrazený i Kim Čong-Il, Tiso, ex-prezident Toga Gnassingbe Eyadéma. Amin či Honecker. REPRO LN, KOLÁŽ ŠIMON

NORIMBERK/PRAHA Vedle obyčejných barbín a autíček na hraní se na nedávném veletrhu v bavorském Norimberku objevila i jedna karetní hra, která vzbudila pozornost i na „vyšších místech".

Kriminální policie zde totiž zabavila takzvané kvarteto Tyranů, které na 32 hracích kartách tvoří fašisté, komunisté a další vládci, jimž se připisuje odpovědnost za masové vraždění. Vyšetřovatelé nyní zjišťují, zda se výrobce hry firma Weltquartett dopustila trestného činu.

Pozornost úřadů si hra vysloužila zejména kvůli tomu, že vysoký trumf ve hře představuje nacistický vůdce Adolf Hitler. Navíc je na této kartě částečně vidět i hákový kříž. V této souvislosti je dobře připomenout, že používání nacistických symbolů je v Německu zakázáno a je trestně stíháno.

Ve hře se dále objevují italský vůdce Benito Mussolini, sovětský diktátor Josif Vissarionovič Stalin či někdejší ugandský prezident Idi Amin. Ve druhém díle se kromě někdejšího vůdce NDR Ericha Honeckera objevuje i válečný slovenský prezident Jozef Tiso.

U každého z „tyranů" je navíc mimo jiné uvedeno, kolik životů mají na svědomí. U Hitlera tak figuruje číslo 55 milionů, u Tisa, který spadá do kategorie nacistických kolaborantů, pak 70 tisíc.

První díl kvarteta je na trhu už dva roky, úřady si ho všimly nyní až právě díky veletrhu. Již v minulosti ale berlínský ministr vnitra Ehrhart Körting označil hru za „nechutnou".

Tvůrci: Je to čistý sarkasmus

Hru vymysleli filmaři z Hamburku Jörg Wagner a Jürgen Kitte. (I v Česku koloval jejich humorný, byť poněkud drsný krátký film o Klausovi, jezdci na vysokozdvižném vozíku.) Tvůrci byli postupem úřadů překvapeni, údajně si nemysleli, že obrázek Hitlera i hákový kříž by mohly představovat problém. Wagner již v roce 2008 v souvislosti s karetní hrou bulvárnímu deníku Bild řekl: „Nikdo není glorifikován, nýbrž zesměšněn. Je to čistý sarkasmus. A pokud je někdo pobouřen, pak je to také dobře, neboť to vede k diskusi. To je lepší než tyto postavy pouze vyobcovat do historických knih."

O svérázu firmy vypovídají i další druhy kvartet, ve kterých je možné hrát například se smrtelnými nemocemi, omamnými jedy, drogami, hmyzem či všemožnou jinou obtížnou havětí.

NEKROLOG

Andrée Chedidová (90) francouzsky píšící básnířka, prozaička a dramatička libanonského původu

Rodačka z Káhiry zde vystudovala Americkou univerzitu. Byla vychována arabsky, francouzsky a anglicky, v kterémžto jazyce napsala v roce 1943 první verše. Od šestadvaceti let žila v Paříži, kde získala francouzské občanství.

V češtině vyšel v překladu Josefa Pospíšila román *Šestý den* (1962, SNKLU) o staré prosté Saddice, jež se marně snaží zachránit vnuka nemocného cholerou. V roce 1986 ho zfilmoval Youssef Chahine s pěvkyní Dalidou, krátce před její sebevraždou. Ukázky lyriky Chedidové se nacházejí v převodu Gustava Francla v antologii *Nepřerušená píseň* (1980, Vyšehrad).

V roce 1976 obdržela Chedidová za svou poezii Mallarmého cenu, v roce 2002 získala Goncourtovu. Předloni dostala řád Čestné legie.

Zemřela v neděli 6. února v Paříži. Měla dceru Michele, syn Louis je známý zpěvák, jakož i vnuk rocker Matthieu, vystupující pod pseudonymem „M", jemuž Chedidová napsala pro album titulní text a píseň o šimpanzi bonobo.

Profily osobností, které opustily tento svět, připravuje **Jan Rejžek**